

Dosarul nr. 2rac-430/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, judecător: S. Suvac
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme
de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând recursul declarat de SRL „Lorinela-Grup”,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a SRL
„LORINELA GRUP” către SRL „ESPASON GRUP” cu privire încasarea sumelor
și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
admisă cererea de apel a SRL „ESPASON GRUP” și casată hotărârea din 05
septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana de admitere a acțiunii,

constată:

La 29 februarie 2017, „LORINELA GRUP” SRL a depus cerere de chemare
în judecată către „ESPASON GRUP” SRL, prin care a solicitat încasarea sumei în
mărime de 234166,30 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 05 octombrie 2012, între SRL
„ESPASON GRUP”, în calitate de antreprenor și SRL „LORINELA GRUP”, în
calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 11, în baza căruia
antreprenorul s-a obligat să execute lucrări de tencuire interioară a suprafețelor cu
tencuieli pe bază de ipsos la Spitalul raional Sîngerei.

Potrivit clauzelor contractuale stabilite, părțile au convenit ca durata de
garanție pentru lucrările ce urmau a fi efectuate, să fie 36 de luni și să înceapă
odată cu semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor contractate.

Termenul de garanție a lucrărilor de construcție efectuate de pârât în baza
contractului nr. 11 din 05 octombrie 2012 a început a curge din luna martie 2013 și
a expirat după 3 ani, adică martie 2016. Lucrările efectuate de SRL „ESPASON
GRUP” la Spitalul raional Sîngerei au fost achitate integral.

La 18 aprilie 2013, între aceleași părți a fost încheiat și contractul de
antrepriză nr. 05, potrivit căruia antreprenorul s-a obligat să execute lucrări de
zugrăvire interioară la Spitalul raional Sîngerei. Durata garanției lucrărilor

efectuate a fost stabilită la 12 luni, de la semnarea procesului-verbal de recepție a lucrărilor contractate.

Zugrăvirea este un proces final, asupra căruia acționează celălalt grup de lucrări, cum ar fi tencuirea cu amestec uscat, respectiv, în cazul în care lucrările de tencuire sunt necalitative, nu s-a respectat modalitatea și standardele de executare, zugrăvirea va fi de o calitate proastă. Cu referire la durata de garanție a lucrărilor, dreptul ce se naște din viciul construcției se prescrie în termenul de 5 ani.

În acest sens, reclamanta a mai menționat că, la 12 ianuarie 2015, Spitalul raional Sîngerei a informat-o că lucrările au fost efectuate necalitativ, iar după o verificare, la 24 aprilie 2015, în adresa „ESPASON GRUP” SRL a fost înaintată o reclamație, potrivit căreia s-a indicat asupra neajunsurilor depistate, cu solicitarea înlăturării acestora.

Astfel, deși, pe parcursul perioadei enunțate, au fost înaintate mai multe reclamații în adresa societății-pârâte, ultimul nu a reacționat și nu a dat curs cerințelor înaintate.

Din considerentele de inacțiune, SRL „LORINELA GRUP” a încheiat contractul de prestări de servicii cu SRL „Cexin”, în privința efectuării unui raport de constatare tehnico-științifică, pentru care a transferat suma de 15000 de lei.

Prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 019 din 28 ianuarie 2016, elaborat de SRL „CEXIN”, s-a constatat că valoarea totală a lucrărilor efectuate necalitativ, cu încălcarea normelor în vigoare de către SRL „ESPASON GRUP”, la Spitalul raional Sîngerei este de 234166,30 de lei.

În așa fel, SRL „LORINELA GRUP” a solicitat încasarea din contul societății-pârâte în beneficiul său, a sumei în mărime de 234166,30 de lei; compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 15000 de lei pentru efectuarea raportului de constatare tehnico-științifică și a taxei de stat în sumă de 7475 de lei.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea a fost admisă, fiind încasată în beneficiul „LORINELA GRUP” SRL suma de 234166,30 de lei, cheltuielile judiciare sub forma taxei de stat în mărime de 7475,00 de lei și 15000 de lei, suportate pentru întocmirea raportului de constatare tehnico-științifică, iar în total 256641,30 de lei.

La 02 octombrie 2017, SRL „ESPASON GRUP”, în persoana administratorului, Iurie Stati, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a cererii. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând situația financiară precară a întreprinderii.

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL „ESPASON GRUP”, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05.09.2018, SRL „LORINELA GRUP” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că în cadrul procesului de judecată, pârâta-intimat nu a prezentat nici o probă care ar combate cele invocate de societatea-recurentă, iar instanța de apel nicidecum nu și-a motivat decizia, a făcut doar niște referiri generale și formale.

Astfel, a solicitat casarea integrală a deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 05 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 24 mai 2018, iar recursul, conform ștampilei de primire a Curții Supreme de Justiție, a fost depus la 05 septembrie 2018.

În același timp, instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău, care confirmă că prin poșta electronică a fost expediată copia deciziei instanței de apel în adresa părților la 06 iulie 2018 (f. d 97).

Prin urmare, se constată că societatea-recurentă s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SRL „Lorinela-Grup” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În corespundere cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, iar potrivit art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii acțiunii. Pentru a emite soluția enunțată, instanța a reținut că, dat fiind faptul că, după cum denotă materialele speței, serviciile prestate conform contractelor invocate, încheiate între părțile litigiului, au fost efectuate necalitativ, SRL „LORINELA GRUP” este îndreptățită de a solicita încasarea sumelor prezentate de la SRL „ESPASON GRUP”.

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, a admis apelul declarat de către SRL „ESPASON GRUP”, a casat hotărârea atacată și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În justificarea soluției, instanța de apel a menționat că: „reclamanta prin noua acțiune nu și-a justificat în fața instanței temeinicia încasării prejudiciului cauzat, or prevederile art. 1399 Cod civil statuează că prevederile prezentului capitol se aplică și în cazul prejudiciului cauzat în raporturile contractuale, cu excepția situațiilor în care se aplică prevederi referitoare la răspunderea debitorului pentru neexecutarea contractului și reglementări speciale pentru anumite raporturi contractuale. Astfel, urma să fie identificat atât temeiul legal, cât și elementele ce generează răspunderea delictuală din răspundere contractuală”.

Prin urmare, verificând legalitatea deciziei atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a prevederilor legale, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cauza superficial, arbitrar, fără să dea o apreciere tuturor circumstanțelor cauzei, precum și probelor anexate la materialele cauzei, care sunt importante pentru soluționarea justă a litigiului, a interpretat eronat normele de drept material, și totodată, nu a determinat legea aplicabilă litigiului în cauză.

În același timp, având în vedere obiectul și temeiul acțiunii care derivă din contractele de antrepriză nr. 11 din 05 octombrie 2012 și nr. 05 din 18 aprilie 2013, fiind invocată prezumția de viciu a lucrărilor efectuate în baza acestor contracte, Colegiul constată că instanța de apel concluzionând, precum că „reclamanta nu a probat existența temeiului legal pentru a pretinde încasarea unei sume”, nu a specificat ce a avut în vedere prin formulările de genul „reclamanta prin noua acțiune”, „urma să fie identificat atât temeiul legal, cât și elementele ce generează răspunderea delictuală din răspunderea contractuală”, or, făcând o referire formală la un șir de norme de drept nu a stabilit legătura cauzală între normele de drept citate și circumstanțele cauzei, în așa fel, fiind evident faptul că aceasta nu a determinat nici circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și nici cadrul legislativ ce guvernează prezentul litigiu.

În virtutea prevederilor art. 373 din Codul de procedură civilă, instanța de apel era obligată în limitele apelului să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, să aprecieze probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Luând în considerație cele arătate, Colegiul conchide că soluția adoptată de către instanța de apel este nemotivată, deoarece din textul acesteia nu se reliefează o motivare amplă asupra tuturor motivelor expuse de către participanții la proces în prezenta acțiune, precum și nu sunt apreciate toate probele importante pentru

soluționarea cauzei, limitându-se doar la niște referiri formale ale normelor de drept general.

Totodată, instanța de recurs precizează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

În așa fel, actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Ca urmare, instanța de recurs este în imposibilitate să dea o apreciere corectă și justă cazului supus judecării în condițiile în care instanța de apel nu și-a motivat soluția, nu a dat o apreciere corespunzătoare soluției primei instanțe în raport cu circumstanțele cauzei, probele prezentate de către participanții la proces și legea aplicabilă litigiului.

Ținând cont de imposibilitatea de a corecta respectiva eroare judiciară și reiterând existența temeiurilor legale pentru a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La judecarea cauzei, instanța urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită un act judecătoresc întemeiat și legal, reieșind din toate circumstanțele reale și esențiale ale cauzei.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către SRL „Lorinela-Grup”.

Se casează decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare a SRL „LORINELA GRUP” către SRL „ESPASON GRUP” cu privire încasarea sumelor și a cheltuielilor de judecată, și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan

Galina Stratulat

Svetlana Filincova